

ΝΕΩΤΑΤΑΙ ΕΝ ΠΟΜΠΗΙΑ.

ΑΝΑΣΚΑΦΑΙ.

(Συνέχεια Ἰδεφυλλάδ. 18.)

Μεταγράσας λέξιν πρὸς λέξιν τὰ ὑπὸ Οὐέργι-
λίου λεγόμενα, διέγραψα ὡς ἔγριστα τὴν περιερ-
γοτέραν γραφὴν τοῦ τρικλίνου τῆς τοῦ Σηρικου
οἰκίας· ἀλλ' ἐπῆλθεν ἡ στιγμή νὰ ἐγκαταλεί-
πωμὲν αὐτήν. Ἐπανερχόμενοι εἰς τὴν ὁδὸν καὶ
στρέφοντες πρὸς τὰ δεξιά, θέλομεν ἴδῃ ἀνω ἡμῶν,
ἀν' ὅλγαν ὑψώσωμεν τὴν κεφαλὴν, τοὺς νεωστὶ
ἀνακλυφθέντας ἐξώστας, χάρις εἰς τὴν πελειο-
τέραν διεύθυνσιν τῶν ἀνασκαφῶν.

Οἱ ἐξώσται οὗτοι περὶ τῶν νόσων τὸν πρῶτον
ὄροφον μιᾶς οἰκίας ἀποτελούσης τὴν γωνίαν δύο
δρομίσκων, ἥτις τὴν ἀρχαίον χαμαιτυπείον. Ἐν
αὐτῇ εἰσέρχεται τις διὰ παρόδου, φωτεινῆς μὲν
ἤδη ὡς ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ ἀνωτέρου ὀρόφου,
λίαν δὲ σκοτεινῆς οὖσης ἄλλοτε. Ἡ παρόδος αὐ-
τῇ, τοιμημένη ὑπὸ τέσσαρων πλαγίων θυρῶν, ἐ-
φερὲν εἰς τέσσαρα μικρὰ δωμάτια, εἴτα ἐστρέ-
φετο πρὸς τ' ἀριστερά, καὶ ἀπέληγεν εἰς δευτέραν
τινὰ πρὸς τὸν ἕτερον δρομίσκον διέξοδον. Εἰς τὸν
ἀνώτερον ὄροφον μένουσι τεμάχια τινὰ τῶν τοί-
χων, τὰ ἔχον τοῦ ἐξώστου καὶ τινὰ λείψανα γρα-
φῶν. Εὐρέθη προσέτι καὶ εἰς ὀρειχαλκίνος κώ-
δων. Παῦλος ὁ Διάκονος ἀναφέρει, ὅτι οἱ ἀρ-
χαιοὶ κατέκλειον στενῶς τὰς ἐταίρας, καὶ οἱ
προσερχόμενοι ἔκρουον τὸν κώδωνα, ὅπως, διὰ
τοῦ ἤχου, γίγνηται φανερόν τὸ αἰσχὸς των. Με-
ταξὺ πολλῶν ἑλλκων περιέργων ἀντικειμένων,
εὐρέθη καὶ εἰς κάκκαβος ἐκ χαλκοῦ μεστός κρομ-
μύων καὶ φασίδων· τὸ πτωχικὸν τοῦτο φαγη-
τὸν ἡτοιμάζετο κατὰ τὴν 20 νοεμβρίου τοῦ 79
ἔτους, περὶ τὴν δεκάτην ὥραν, ὅπως χρησιμεύσῃ
ὡς δειπνος εἰς τὰς δυστυχεῖς ἐκεῖνας νέας. Οἱ
φασίδολοι ἦσαν ἤδη ἐπὶ Ῥωμαίων νησιέσημεν
φαγητὸν, καὶ ὁ Οὐέργιλιος ἀποκαλεῖ αὐτοὺς ὑπε-
ροπτικῶς *vitem fasellum*.

Ἀπὸ τοῦ μελαγχολικοῦ τούτου καταγωγίου μέ-
νει ἤδη μόνῃ ἡ παρόδος, τὰ τέσσαρα κελλία,
εἰς ὧν τὰς εἰσόδους ὑπέκεινται βάνασοι τινές
καὶ ἀρμενοὶ γραφαί, καλῶς ὅμως διατετηρημέ-
ναι, καὶ μέγας τις πίναξ ἐπιγραφῶν χαραγ-
μένων διὰ βελόνης, αἵτινες ἀποκαλύπτουσι τὰ
μυστήρια τοῦ μέρους τούτου. Δὲν δύναμαι νὰ
τὰς ἀντιγράψω ἐνταῦθα, καθότι δὲν ἔχω τὸ θάρ-
ρος τῆς ἐπιστήμης· δ κ. Φιορέλλης, ὅστις ὡς πα-

λαιογράφος ἐσπούδασε τὰς ἐπιγραφὰς ἐκεῖνας
μεθ' ἄκρας ὑπομονῆς, ἐξέδωκεν αὐτὰς ἐν τῷ ἰδε-
κάτῳ τεύχει τοῦ *Giornale degli Scavi*.

Γειτονικὴ τις οἰκία, ἄνευ πολλῆς ἐπιδείξεως
ὠκοδομημένη, ἐχρησίμευεν ὡς ἀποθήκη εἰς συλ-
λογὴν ὠραίων ὀρειχαλκίων ἀγγείων, κεκαλυμ-
μένων μὲ ἀργυρὰς πλάκας καὶ τορευμένων μετὰ
πολυτίμου κομψότητος.

Μεταξὺ τῶν περιέργων τούτων ἀρχαιοτήτων
ἐπιλαμβάνει τὸ θαύμαστον ἀριστούργημα, ὕπερ εὐ-
ρίσκεται ἤδη ἐν τῷ μουσεῖῳ τῆς Νεαπόλεως,
τουτέστιν, ἀγαλματίον τι, περίφημον καταστάν
ἤδη, εἰ καὶ πρὸ ἐνός ἔτους ἀνευρέθη, καὶ μόλις ἔ-
χει 50 ἑκατομέτρων μέγεθος. Παριστᾷ δὲ νεα-
νίαν γυμνὴν, λεπτόσωμον καὶ ἄδρῶν, ἐπὶ τοῦ
προσώπου τοῦ ὁποῦοι χαρακτρίζεται ἡ ἀκηδία
καὶ ἡ μελαγχολία. Αἱ τρίχες αὐτοῦ, περιέργως
βοστρυχισμέναι, διακρατῶνται ὑπὸ λυγρίζομένου
κλάδου, ἐν ᾧ ὁ μύρτος προσκολλᾷ τοὺς ἐλαφροὺς
πυρήνας του. Οἱ πόδες τοῦ νεανίου καλύπτονται,
ἢ μᾶλλον διακοσμοῦνται μὲ ὑποδήματα πλου-
σίως τετορευμένα, ἐφ' ὧν ἔρπουσιν οἱ βλαστοὶ ἐ-
τέρων ἀνθέων, συνωνύμων ἱσως τοῦ νεανίου. Ἐπὶ
τῶν ὤμων αὐτοῦ ῥίπτεται δέρμα αἰγὸς, οὗ τὸ
ἄκρον στρέφεται περὶ τὸν καρπὸν τῆς χειρὸς
τοῦ· τὴν δὲ ἀριστερὰν χεῖρα στηρίζει ἐπὶ τῆς
ὀσφύος, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν, τὸν ἀντίχειρα καὶ τὸν
μικρὸν δάκτυλον, καθότι οἱ λοιποὶ δάκτυλοι
κάμπτονται μετὰ θυληπρεποῦς ἀκκισμού. Ὁ ἕτε-
ρος ὤμος μένει ἐλεῦθερος· ἡ ἑτέρα χεὶρ, λεπτο-
τάτην ἔχουσα τὴν ἐργασίαν, (πάντα τὰ ἄκρα
τοῦ ἀγαλματίου εἰσὶν ἐπιμελῶς ἐσπουδασμένα)
αἶρει καὶ στρέφει τὸν δείκτην πρὸς τὸ μέρος ὅ-
θεν ἔρχεται ὁ θόρυβος. Ἡ κεφαλὴ κλίνει μετὰ
μορφασμοῦ ὅλως μοναδικοῦ, καὶ δεικνύει τὸν
νεανίαν χαριζόμενον πρὸς τι εἴτε δυσχεραίνοντα.
Τὸ οὖς εἶναι τεταμένον καὶ κλίνει πρὸς τὰ δεξιά
συμφωνῶν οὕτω πρὸς τὴν γενικὴν κίνησιν τῆς προ-
σοχῆς. Ὁ νεανίας οὗτος φαίνεται ὡς ν' ἀκροά-
ζεται τι μὴ ἄρα εἶναι ὁ Νάρκισσος, ὅστις ἀκούει
μακρόθεν τὴν νύμφην Ἠχώ;

Ἢδη, ἂν θέλωμεν νὰ σπουδάσωμεν ἐκ τοῦ σύν-
εγγυς καὶ μετὰ τινος προσοχῆς τὰς νεωστὶ ἀνα-
καλυφθείσας Ῥωμαϊκὰς οἰκίας, ὀφείλομεν νὰ ἐγ-
καταλείπωμεν τοὺς δρομίσκους ἔνθα εὕρισκόμεθα
χωρὶς νὰ ἀναγνώσωμεν τὰς περιγραφὰς, μολο-
νόντι ὑπάρχουσι τινὲς αὐτῶν λίαν περιεργοί, μία,
πρὸς τὰς λοιπὰς, ἥτις εἶναι ἐπευφημία εἰς τὴν
ἐλευθερίτητα τοῦ Νέρωνος, καὶ πρόγραμμα τι

θεάματος, ἀναγγέλλον. θήραν τινὰ καὶ πάλιν ἐν τῇ ἀμφιθεάτρῳ. Δύναται τις νὰ μὴ καταβῇ μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ καθαρθοῦ, ἣν ἀνασκαπτουσιν ἐπὶ παρουσίᾳ βασιλέων, καὶ ὅπου ἀείποτε εὐρίσκουσιν ἀξιολόγον τι ἐπίσης δύναται τις νὰ διέλθῃ ἀπαρτηρήτως καὶ ἐκείνην τοῦ Κορνηλίου Ρούφου, μολονότι εἶναι ὥραία, καὶ διατηρεῖ εἰσέτι τὴν μαρμαρίνον προτομὴν τοῦ σεβασμίου τούτου ἀγνώστου. Ἡ οἰκία αὕτη εἶναι ἐντελὲς γεφυρωμένη, καὶ ἐπομένως ὀλίγα μανθάνομεν ἐξ αὐτῆς· ἀλλὰ μικρὸν τι πλησιέστερον τῆς Ἀγορᾶς, εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν καὶ ἀπέναντι τῶν νέων λουτρῶν, ἀνακαλύπτεται ἑτέρα νεωτάτη εἰσέτι κατοικία πρὸς τὰ δεξιὰ ὑπάρχει ἐμπορεῖον τι ὅπισθεν τοῦ ὁποίου, ὡς εἰς τι ἐργαστήριον, φαίνεται εἰσέτι μεγάλαι κτισταὶ λεκάναι κεκαλυμμέναι διὰ σκληροτάτου ἐπιχρίσματος, ὅπερ ἐχρησίμευσεν ἴσως ὅπως βάπτωσιν ἐπ' αὐτοῦ τὰ ἔρια. Ἡ ἄσβεστος φαίνεται διαβεβρωμένη καὶ ἐπιχρισμένη μὲ τινὰ μελάγχρουν οὐσίαν, ἥτις ἀπεδείχθη χημικῶς ὅτι εἶναι θεϊκὸς σίδηρος. Ὁθεν πιθανῶς ἡ οἰκία αὕτη θὰ ᾔτο ἐργαστήριον βαφείως τινός. Ἡ θύρα εἶχεν ἐκλείψει ὥς καὶ ἅπαντα ἡ ξυλὴν συσκευὴ ἄλλ' ἡ σκληρυνθεῖσα σποδὸς διετήρησε τὸν τύπον αὐτῆς, ἐπομένως ὁ κ. Φιορέλλης ἀπεικόνισεν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐν τινὶ διαγράμματι.

Ἡ οἰκία ἀνοίγεται πρὸς τ' ἀριστερὰ τοῦ ἐργαστηρίου, δύο δὲ παραστάδες δεικνύουσι τὴν εἴσοδον· αἱ παραστάδες αὗται εἰσὶ κεκαλυμμέναι ὑπὸ ἐξωγραφημένων ἀγγελιῶν, ὧν τὰ γράμματα ὑπάρχουσι, κατὰ τὸ σῆμα, ἐρυθρὰ καὶ χαρὰγμένα ἐπὶ τοῦ λίθου εἴτε ἐπὶ τῆς μαρμαροκονίας. Ἐκ τῶν ἐπιγραφῶν τούτων ἐξάγεται ὅτι ἡ οἰκία αὕτη ἦν ἡ τοῦ Πομπηανοῦ Προκούλου. Ἡ δίφυλλος αὐτῆς θύρα δὲν ὑπάρχει, ὥς καὶ αἱ λοιπαί. Εὐρίσκομεθα ἤδη εἰς τὸ πρόθυρον αὐτῆς, ὡς ἔλεγον οἱ Λατῖνοι. Αἱ γραφαὶ τῆς οἰκίας ἀρχονται ἀπὸ τοῦδε νὰ φαίνονται ἐπὶ τῶν διαίρεσεων τῶν τοίχων· ἐν αὐταῖς ταλαντεύονται αἱ νύμφαι, χορεύουσιν οἱ ἔρωτες, ἵπτανται τὰ πτηνὰ, ῥίπτονται οἱ στέφανοι καὶ ἴσταται μία προτομὴ σφιγγός· ἀλλὰ πάντα ταῦτα μετὰ δυσκολίας διακρίνονται, καθότι ἡ πάροδος αὕτη ἀνεσκάφη πρὸ οὐκ ὅτων. Ἀφ' οὗ διελθώμεν αὐτὴν μεταβαίνομεν εἰς τὸ αἶθριον. Ἡ πρώτη αὕτη αὐλὴ φαίνεται ἀπλουστάτη ἐκ πρώτης ὄψεως, καὶ ὑποθέτει πᾶς τις ὅτι ὁ Πρόκουλος οὗτος θὰ ᾔτο πένης. Τὸ ὄδαφος εἶναι ἐστρωμένον μὲ ἀπλὰς πλίνθους, ὥς

διαίρουσι γραμμαὶ ἐκ τεμαχίων μαρμάρου. Τὸ impluvium δὲν ἔχει καὶ τὸ ἐκ λευκοῦ μαρμάρου ἐνδυμα, ὅπερ ἔχουσιν αἱ δεξαμεναὶ τῶν καινότερων οἰκιῶν· ἀλλ' ἅμα ῥίψομεν μετὰ προσοχῆς ἐν βλέμμα εἰς τὸ αἶθριον, ἡ πρώτη αὕτη ἐντύπωσις πάραυτα διελύεται· τὴν αὐλὴν ταύτην ἐπεσχεύαζον βεβαίως καθ' ἣν ὥραν ἐπῆλθεν ἡ καταστροφή, καθότι ὅτε ἐκαθάρισαν αὐτὴν, εὐρέθησαν τὰ πάντα ἄνω κάτω· ἐν αὐτῇ εὖρον ὑποκρητήρια ἐκ γῆς ὁπτιῆς περιέχοντα χρώματα, ἕνα ὀρειχάλκινον διαβήτην, ἐν κλειθρον καὶ πλεῖστα ἑτερα σκεύη, ἅτινα βεβαίως δὲν ὑπῆρχον εἰς τὴν θέσιν τῶν. Τέλος, εἰς τινὰ πτέρυγα, ἥτις θὰ ᾔτο βεβαίως τὸ κομψότερον τῶν δωματίων, ἦσαν σεσωρευμένα ἅπαντα τὰ μαγειρικὰ σκεύη τῆς οἰκίας, θρύμματα τριπόδων, ἐσχάραι, θερμαντήρια, μία χύτρα ἥς ἡ λαβὴ εἶχεν ἀνάγλυφον κεφαλὴν κριοῦ, ὀρειχάλκινα ἀγγεῖα, ἀμφορεῖς ἐστραμμένοι καὶ χρησιμεύοντες ἀντὶ κλιθάνων, εἰς πέλεκυς διὰ σχίσμιον ξύλων, καὶ εἰς μικρὸς κώδων, ὅστις ἀναμφιβόλως ἀνῆκεν εἰς τινος ζώου περιδαίρεον. Εἰς τι μικρὸν δωματίον, παρὰ τὸ αἶθριον, δὲν εὖρον ἄλλο τι εἰμὴ πτυάρια, ἀξίνας, ἀρπάγας, καὶ τὰ ὅμοια τούτων ἐργαλεῖα, οἱ τοῖχοι ὅμως αὐτοῦ καλύπτονται ὑπὸ ἀνθηρῶν καὶ θελκτικῶν γραφῶν· ὁ διακοσμήσας τὴν οἰκίαν διήρесе τοὺς τοίχους εἰς ἐρυθρὰς ἐπιφανείας διαχωριζόμενας ἐπὶ ὑποβάθρων ἐχόντων χρῶμα μαρμάρου. Δύο παρὰ τὴν εἴσοδον μικραὶ γραφαὶ ἠδύρσκοντο ἐτι εἰς τὴν θέσιν τῶν ὅτε εἶδον κατὰ πρῶτον αὐτάς· ἡ μία παρίστανε γέροντα Σιληνὸν καὶ ἕνα Βάκχον παῖδα· ἡ ἑτέρα, πολλὴ πλεον τῆς πρώτης περίεργος, περιεῖχεν ἐπὶ ἐπιφανείας κροκωτῆς ἀλλόκοτόν τινα κεφαλὴν, ἔχουσαν κέρατα καὶ γένειον· τὰ κέρατα τῆς κεφαλῆς ταύτης ὁμοιάζουσι πόδας παγούρου, τὸ δὲ μακρὸν αὐτῆς γένειον περιστρέφεται συμμετρικῶς, δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ, καὶ σχηματίζει κανονικοὺς ἐλικας καὶ μυιάνδρους ἔχοντας σχῆμα θαλασσίων φυτῶν, εἴτε ἀπομιμουμένους τὰ κύματα τῆς θαλάσσης. Τὰ πάντα πείθουσιν ἡμᾶς νὰ πιστεύσωμεν ὅτι ἡ κεφαλὴ αὕτη εἶναι ἡ κεφαλὴ τοῦ Δικεανοῦ.

Μεταξὺ τῶν ἐν τῇ αἰθρίᾳ ἀνευρεθέντων ἀντικειμένων, εὐρέθησαν καὶ τινες συντετριμμένοι ἀνθρώπινοι σκελετοί. Ἐπίσης εὐρέθησαν καὶ ἅσπ' ὄρνιθός τινος, ἥτις ἐπτερούριζε διαρκούσης τῆς καταστροφῆς καὶ ἀπέθανε κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον. Τέλος, γυνὴ τις εἶχε σωρεύσει πᾶν

τας αὐτῆς τοὺς θησαυροὺς, οἷον ἀδάμαντας, χρυσὰ κοσμήματα, κομβολόγια φυλακτηρίων, εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ὁποίων ἀναμφιβόλως ἐβράδυνε, ὅταν δὲ ἤρχισε νὰ φεύγῃ, δὲν ἦτο πλέον καιρὸς, καὶ κατέπεσε κεραυνοβοληθεῖσα. Παρὰ τὴν εἰσδὸν τοῦ γραμματοφυλακείου ἀνευρέθη ὁ σκελετὸς τῆς γυναικὸς ταύτης, καὶ παρ' αὐτὴν ἦσαν διεσκορπισμένα τὰ κειμήλια πρὸς διάσωσιν τῶν ὁποίων ἀπώλεσε τὴν ζωὴν. Ἡ γυνὴ μένει πάντοτε ἡ αὐτὴ καθ' ἀπάσας τὰς περιπτώσεις καὶ ἐποχάς. Κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκρηξίν τοῦ 1764, αἱ μοναχοὶ τοῦ Torre del Greco κατεκάησαν σχεδὸν ζῶσαι ὑπὸ τῆς κατακλυσάσης τὸ μοναστήριόν των λάβας, διότι ἀντὶ νὰ ἐξέλθωσιν, ἐζήτησαν νὰ διασώσωσι τὰ γλυκύσματά των.

Τὸ αἶθριον τῆς τοῦ Προκούλου οἰκίας περικυκλοῦται ὑπὸ μικρῶν δωματίων μεταξὺ τῶν ὁποίων, καὶ τοῦτο εἶναι περιέργον, ὑπάρχουσι πολλοὶ κοιτῶνες (cubicula), ὅπερ ἀντιβαίνει κατὰ τι εἰς τὰς περὶ τοῦ ἀνωτέρου μέρους τῆς βωμαϊκῆς οἰκίας θεωρίας τῶν ἀρχαιολόγων. Ἡ σμικρότης μάλιστα τῶν δωματίων τούτων ἀποδεικνύει τὴν χρῆσιν αὐτῶν εἰς τοὺς πλείστους τῶν κοιτωνίσκων τούτων ὑπάρχει ἡ σχισμὴ ἐντὸς τῆς ὁποίας εἰσέρχετο τὸ ἄκρον κλίνης χωροῦσης δύο ἀνθρώπους. Εἰς ἕτερον κοιτῶνα, ἀριστερῶθεν τοῦ αἰθρίου, ἀνεκαλύφθη παρὰδόξως τις γραφὴ, μία κεφαλὴ δηλαδὴ μέλαινα, ἔχουσα τὰς πρίχας βραχείας καὶ ἐξογκωμένα τὰ χεῖλη, ἥτις πιθανῶς θὰ ἦτο κεφαλὴ Ἀφρικανοῦ τινός. Γυνὴ τις λαλεῖ πρὸς τὸν αἰθίοπα τοῦτον, καὶ βεβαίως δὲν εἶναι θεά. Ἡ μυθολογία οὐδὲν τοιοῦτον περιέχει, ἐπομένως ἡ γραφὴ αὕτη εἶναι βεβαίως προσωπογραφία τις, ὅπερ ἀπαντᾷται σπανιώτατα. Ἐτερος κοιτῶν τῆς αὐτῆς οἰκίας διακοσμεῖται ὑπὸ κύκλων, ἐντὸς τῶν ὁποίων μειδιῶσιν αἱ προτομαὶ βακχίδων καὶ σατύρων φερόντων κρατῆρας, καὶ περιπτυσσόντων ἀλλήλους, εἴτε λαλῶντων μυστικῶς εἰς τὸ οὐς. Μία τῶν βακχίδων ἀπῶθει γηραιὸν τινὰ Σιληνόν. Ἄπασα ἡ πινακοθήκη αὕτη ἀφιέρωται τῷ Βάκχῳ. Εἰς τινὰ γωνίαν τοῦ κοιτῶνος, μία γυνὴ εἴτε ἀνὴρ, μὲ φρυγικὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς πῖλον, φέρει ἐπὶ τῶν ὤμων ἐρωτιδεὰ τινὰ καὶ θεωρεῖ ὑπόβλως ἐπτὰ βακχίδας ἢ τὰς ἐπτὰ Ἰάδας. Ἄνω τοῦ εἰκονιζομένου προσώπου, ἕτερός τις ἐζωγράφισεν ἀκατεργάστως πλοῖόν τι φέρον μέγαν μῦν. Μὴ ἄρα εἶναι τοῦτο ἄσμενόν τι ἐπίγραμμα;

Μένει ἤδη νὰ διατρέξωμεν τὰς δύο πτέρυγας

καὶ τὸ γραμματοφυλακεῖον. Ἐν τῇ πρὸς τὰ δεξιὰ πτέρυγι εὐρέθη, ὡς ἀνωτέρω ἐβρέθη, ἅπασα ἡ μαγειρικὴ συσκευὴ ἐν δὲ τῇ πρὸς τ' ἀριστερὰ εὐρέθησαν γραφαὶ τινες, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ εἰς Ἀπόλλων ἐνηγκαλιζόμενος τὴν ταρattoμένην Δάφνην, ἔνθα εἰς ἐρωτιδεὺς ὀρθοῦται εἰς τὰς ἄκρας τῶν ποδῶν ὅπως ἀνασύρη τὸ κάλυμμα τῆς νεάνιδος. Εἰς ἕτερόν τινα τοῖχον φαίνεται σύμπλεγμά τι τοῦ Περσέως καὶ τῆς Ἀνδρομέδης. Τέλος ἐκ τρίτης τινὸς γραφῆς, πλεῖστον βεβλαμμένης, οὐδὲν ἄλλο μένει εἰμὴ τρία ζεύγη σκελῶν· ἐξ αὐτῶν ἐγνώσθησαν τὰ τοῦ Ἡρακλέους, ἅτινα, ἀκολουθούμενα ὑπὸ ἐκείνων ἱερέως τινός, χωροῦσι πρὸς τινὰ γυμνὸν ἥρωα.

Τὸ γραμματοφυλακεῖον εἶναι ὠραῖον, καὶ τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶναι ἐστρωμένον μὲ τετριμμένας πλίνθους, διατεμνομένας ὑπὸ μαρμαρίνων τετραγώνων καὶ μωσαϊκῶν· οἱ κρόκκινοι τοῖχοι, ἐφ' ὧν διαθέουσιν ἐρυθραῖ, λευκαὶ καὶ μέλαιναί γραμμαὶ, παρουσιάζουσιν ἀλλόκοτα οἰκοδομήματα, κυμαζομένας μορφάς, αἶγας καὶ Σφίγγας, μικρὰ ἀγγεῖα ἐν εὐαρέστοις συμπλέγμασι, μίαν εἴτε δύο ἐκ τῶν γνωστῶν ἡμῖν ὑποθέσεων, καὶ μίαν Ἀθῆαν δεικνύουσαν τῷ Τυνδάρεω τὰ ἐκ τοῦ ὠοῦ ἐξερχόμενα νεογνά· ἄνω πάντων τούτων ὑπέρεκεται ἄνδρην μετὰ θωρακείου, ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ὁποίου εἰς μικρὸς ἀνὴρ καὶ μία μικρὰ γυνὴ θεωροῦσιν ἡμᾶς.

Γινώσκωμεν ἤδη τὴν πρώτην αὐλὴν καὶ τὰ εἰς αὐτὴν τῆς ὅπως εἰσέλθωμεν εἰς τὴν δευτέραν αὐλὴν, εἶναι ἀνάγκη νὰ διαβῶμεν τὰς παρόδους, αἵτινες ἐκλείοντο ἄλλοτε διὰ δοκοῦ, καὶ ὅπου ἕκαστος εὐκόλως δύναται νὰ παρατηρήσῃ ἓνα ἀδεξιῶς ἐπὶ τοῦ τοίχου ἐζωγραφημένον παλαιστὴν, ὠπλισμένον περικεφαλαῖαν, ἀσπίδα καὶ μικρόν τι ξίφος. Παραδόξως δ' εὗρον καὶ ἄλλα ὅμια τοιαῦτα ὅπλα εἰς ἓν τῶν πλησίων τῆς οἰκίας ἐργαστηρίων, τὰ ὁποῖα ἔκειντο πολὺ ἄνω τοῦ ἐδάφους, ὅπερ ἀποδεικνύει ὅτι κατέπεσαν ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου ὀρόφου· φαίνεται δὲ ὅτι ὁ Πρόκουλος ἐξένιζε τὴν παλαιστὴν τοῦτον, εἴτε εἶχεν αὐτὸν ἐνοικιστήν. Βοηθούμενοι ὑπὸ τῆς φαντασίας καὶ τῆς καλῆς θελήσεως, δυνάμεθα νὰ γνωρισθῶμεν μεθ' ἀπάντων τῶν οἰκητόρων τῆς οἰκίας. Μεταξὺ αὐτῶν ἠύρισκετό τις, ἀσθενὴς βεβαίως εἴτε μελαγχολικὸς, καὶ προσέτι ποιητής. Κατὰ τινὰ ἡμέραν λύπης, εἶχε γράψῃ, διὰ τινος περόνης εἴτε διὰ τῆς ἄκρας τοῦ μαχαίριου του, ἐπὶ ἐνὸς τοίχου τοῦ διαδρόμου τούτου ἀκατάληπτόν τι δίστιχον, ὅπερ συνεπλήρωσεν ὁ κ. Μινερβίνης.

(ἔπεται τὸ τέλος)